

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“

вноситься в Австрії:

на цілий рік	24 К
на пів року	12 К
на чверть року	6 К
на місяць	2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тижні 6 долларів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долларів або 10 руб. Поодинокі число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. шадницї ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Виреш ми очі і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руси ми оверде і віра руска“. — З Русланових повістей М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського ул. Я. Гайлоньска ч. 3.

Рукописи звертає ся лише: а попередню застору.

Рекламації лише неопечатані в вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки.

Становище „Христ.-сусп. Союзу“ в справі соймової виборчої реформи.

(X) На передовім місці змагань укр.-руського народу в нашім краю станула справа соймової виборчої реформи. Противники її докладають всіх зусиль, щоби сю справу ударемвити, як не в комісії, в котрій тепер ведуть ся над нею наради, то в повній соймовій палаті. Крім того розводять кертичну роботу по краю і намагають ся настроїти польську суспільність проти реформи видуманими окликами про загрожений народний стан посідання, про поділ краю і т. п. Дотеперішні їх змагання не віщують противникам реформи великих успіхів, бо ж і польська суспільність дійшла у великій часті до переконання, що дальший розвиток і поступ укр.-руського народу не дасть ся вже спинити, що треба числити ся із зростом і поширенням народної свідомости в руских верствах народних і що дальша народно-політична боротьба в краю заподіває великі шкоди не тільки Русинам, але й Полякам. Мимо того однак навіть поважні провідники соймової правди, як пос. Абрагамович, вступають в сліди тих давних історичних личностей польських, що заключали умови з Русією, а відтак не допускали до їх затвердження в соймі. До чого така політика Польщу довела, поучає дуже ясно історія, а деякі польські бесідники в комісії, між иншими пос. Рутовський, пригадали противникам реформи наслідки такої віроломної політики. Пора це їм піти до голови по розум, наколи не хотять розогниувати дальше межі усобицї в краю. Нехай будуть певні, що нема нікого між Русинами, що не станув би до рішучої оборони тих мінімальних признань, котрі містять ся в основі виборчої реформи, обов'язуючих обидві сторони.

А що деякі лукаві письменники для обаламучення широких верств руского народу (між ними в „Свободі“) із шкодою для Русинів намагають ся розповсюджувати видумки і сплетні, будьто б христ.-суспільне створення не хотіло іти проти інтересів руского народу нібито з якимись польськими панамі, отже вважаємо в інтересі правди і самої справи виборчої реформи тим лукавим клеветникам і письменникам пригадати становище „Христ.-суспільного Союзу“ яке він заявляв в справі виборчої реформи соймової на двох зборах а іменно д. 26. грудня 1911 і 26. грудня 1912. Звіти з тих зборів були свого часу печатані в „Руслані“, появили ся також окремими перепечатками як 2-ий і 3-ий Лист Христ.-сусп. Союзу, а, отже приступні для всіх, що уміють по руски читати (а припускаємо, що редактори „Свободи“ є грамотні люди і могли собі се прочитати), тому й не може бути ніякого в тій справі сумніву і становище Христ.-сусп. Союзу в справі виборчої реформи соймової зовсім виразне, ясне і рішуче, а навіть дальше ідуче, як основи компромісові, ухвалені у Відні при участі представників польського кола і укр.-руського Союзу.

На зборах „Христ.-сусп. Союзу“ 26. грудня 1911. говорив директор д.р. Маковей у своїм звіті ось що про виборчу реформу:

„Колиж тепер на черзі справа виборчої соймової реформи, то і від нашої партії мусять вийти жадане, щоби ніяким способом не покривджено нею нашого народу. Ми зовсім не думаємо уступати понижше відомих мінімальних жадань, як клеветчуть на нас на-

ші противники; ми в тій справі солідаризуємо ся з иншими партіями і ухвалимо тут відповідні резолюції.“ (Гл. 2. Лист „Христ. Сусп. Союзу“ стор. 19.)

А на заг. зборах „Христ. сусп. Союзу“ з 26. грудня 1912. (гл. 3-ий Лист Хр.-сусп. Союзу стор. 25 і 26.) говорив у своїм звіті проф. Ковалів про ту саму справу ось що: „Коли говоримо про соймову реформу, треба з гори зазначити, що й наша партія стоїть на становищі, яке ніяким способом не дозволить покривдити нашого народу! Наше становище тут ясне і певне! Рішучо домагаємо ся тут враз з иншими народними партіями скорої полагоди справи реформи соймової виборчої ординації, та жадаємо такого числа всіх мандатів соймових, яке відповідає чисельній силі нашого в краю населення. Поляки, котрі цілі десятиліття мимо своєї нечисленности захопили в свої руки верховладу в східній Галичині, повинні вже раз зрозуміти і з тою гадкою освоїти ся, що скорше — чи пізнійше повинна бути признана рівноправність Русинам, та що спинюванем порозуміння они не лише нам, але й собі шкодять!“

„Безглядний і майже дитинний опір причиняє ся до проволоки і спиняє досягнене порозуміння, а тимчасом не тільки краєві відносини, не тільки положення обидвох народів, але й державне положення вимагає чим скоршого досягнення порозуміння, щоби краєвий сойм міг видобути ся з шкідливої для краю і обох народів застої!“

А резолюції одноголосно ухвалені в справі виборчої реформи соймової на зборах „Христ. сусп. Союзу“ з д. 26. грудня 1911 і 26. грудня 1912. (гл. 2-ий лист „Хр. Сусп. Союзу“ стор. 22 і 23 і 3-ий Лист „Хр. сусп. Союзу“ стор. 43 і 44-та) звучать ось як:

„1. Збори солідаризують ся з домаганнями инших народних партій в справі реформи соймової виборчої ординації і жадають такого числа всіх мандатів соймових, яке відповідає чисельній силі руского населення в краю.“

„2. Збори жадають охорони руских меншостей по містах і в західній часті краю утворення для них окремих, національно забезпечених виборчих округів.“

„3. Збори жадають, щоби в краєвім виділі і соймових комісіях признано Русинам законом таке число місць, яке відповідає чисельній силі руского населення краю, та щоби так само забезпечено Русинам місце урядуючого заступника краєвого маршалка.“

„4. Збори домагають ся, щоби руска репрезентація в соймі творила окрему, національну, руску курию зі всіми управленнями прив'язаними в системі національних курій.“

„5. Збори протестують рішучо проти двомандатовости виборчих округів, бо вважають більшемандатову виборчу систему шкідливою для руского населення.“

„6. Збори домагають ся переведення повної рівноправности руского населення краю, запорученої основними державними законами, на всіх полях народного, культурного і прикладного життя.“

Нехайже тепер „Свобода“ прочитає собі ці заяви двох останніх загальних зборів „Христ.-сусп. Союзу“ і викаже нам, чим тут христ.-сусп. сторонництво пішло проти інтересів руского народу і нехай має все на тямці руску народну пословицю: „Брехнею світ перейде, та назад не вернеш ся“.

Супроти такого брехливого і клеветливого поступованя сих несовісних письмен-

ників члени „Христ.-сусп. Союзу“ при нагоді всяких зборів і віч в справі виборчої реформи пригадати учасникам се становище Хр.-сусп. сторонництва і сі явні неправди і клевети прилюдно нап'ятувати і спростувати яко несовісним баламучене широких верств народних, обчислене на шкоду нашого народу.

Рецензентові шематизму клира станіславської епархії.

Перечитавши рецензію шематизму епархії станіславської на р. 1913. поміщену в „Руслані“ ч. 77. з дня 6/24. цвітня с. р. дві річи дуже немили мене вразили, на котрі хочу звернути увагу.

Найперше рецензент надужив слів св. Письма і мови уживаної в церковних богослуженнях до попису дотепами в річах зовсім буденних. Се дуже понижає святість і авторитет як св. Письма так і богослужень літургічних. Якби хтось убрав ся в літургічний посвящений фелон і зачав виправляти всякі церковні чи куглярські штуки, то се треба би назвати цинізмом і глузуванням з усяких чувств релігійних. Подібно немили вражає, если хтось святих слів і мови усвяченої віками і релігійним культом уживає яко дотепів для забави і увеселення в річах буденних, або навіть хотьби в тій цілі, щоби висміяти „Галичаніна“, як се вчинив рецензент. Найрецензент прийме до відомости сю аксіому: „Ne miscantur sacra profanis“, а Хвальна Редакція звольте на будуче таких дотепів не поміщувати в своїй часописі.

Додатково зауважу також, що не годить ся і неумісно нарушувати честь віком і досвідом поважних осіб, або розводити ся, хто чий тесть або зять і то тим більше, що того в шематизмі нема. „Ne sutor ultra crepidam.“

Друга справа то ся, що рецензент виказуючи, що дуже мало в поданих дат статистичних з праці економічної і просвітної робить закид, що ся робота не йде в парі з працею духовною в станіславській епархії, а тим самим мимоволі дає нагоду ворожим часописам кидати негідні напасти як на Епископа так і на духовенство станіславське. Готова появили ся знов нечесна напасть в „Ділі“ в роді „Язви станіславської“.

Думаю, що автором сеї рецензії ніяк не єсть священик, бо навіть годі припустити, щоби священик не знав основних принципів Царства Христового і не мав смаку духовного, як се зрадив ся автор тої рецензії. Не тільки священик, але кожний віруючий чоловік повинен прийняти за неоспориму правду і засаду слова Христові: „Ищите же прежде царствія божія и правды его и сія вся приложатся вамъ“ (Мат. VI. 33.). Закид отже зділений Христу: „Et haec facienda et illa non ommittenda“ супроти висше реченої засади Христової був би зовсім неумісним. Тому безосновне і нерозумне є побоюване автора, що як не буде акції економічної і просвітної, то приїде Трильовський і Винниченко і захопить нарід. Радикали і соціалісти як раз там мають найбільше жниво, де нема ніякої роботи духовної, де нарід не знає правди, де занепад чеснот християнських, де вірні не уміють ані молити ся ані сповідати ся.

Закид автора ще і тому безосновний, бо

походить з ошибочно-понятої цілі, якій має служити шематизм епархіяльний.

Шематизм клира має головню подати статистичні дані що до клиру і вірних а відтак по змові представити розвій релігійного життя. До виказів знов статистичних на полі економічним і просвітним покликані єсть інші дотичні товариства і чинники, але не власть духовна.

Туди отже най автор ся зверне. Річ знов зовсім природна, если станіславський Ординариат тому кілька літ, о скільки собі пригадує, видав заряджене, щоби в шематизмі поміщувано головню статистичні дані відносячі ся до руху релігійного.

Щоби однак хтось не думав, подібно як рецензент, що може дійсно в епархії станіславській замало працює ся на полі економічним і просвітним, або що може власть духовна противна сії праці, то мушу рішучо заявити, що такий згода чи заключене зовсім безосновне. Духовенство по силам працює і в тім напрямі, а власть духовна не тільки не спиняє сеї праці, але овшім помагає, де тільки ходить о позитивну роботу і де нема колізії з повагою і обов'язками стану духовного. — Чейже власть духовна не може дозволити, щоби священик на превелике згіршене вірних в нащ великий четвер чи навіть велику п'ятницю займав ся справами торговлі безрог, як се поступив собі недавно тому в однім з більших міст нашої провінції оден священик яко делегат „Сільського Господаря“. Що власть духовна є прихильна економічній праці і розумній просвіті, нехай буде доказом між иншими і се, що Епископ позволив в Микуличині в вілі, де сам від часу до часу перебуває, умістити на разі склеп „Гуцульської спілки“, нім та спілка вибудує собі власний льокаль. Ся спілка гуцульська стоїть під доглядом місцевого священика. На се все позволив Епископ, щоби лише ратувати Гуцулів від п'явок жидівських. О скільки сліджу діяльність Владики станіславського, то я набрав сего пересвідчення, що єму головню ходить о освідомлене народу в Христі і о положенне основ Христових. Перше треба нарід уздоровити душевно, перше треба дати єму етику християнську. Без тих основ не можливе культурне дивгнене народу, без сего всяка праця економічна і просвітна буде звихнена і вийде на шкоду народу. Одним словом, Владика станіславський усильно старає ся реалізувати слова св. ап. Павла: „Возглавити всяческая о Христѣ“. „Instaurare omnia in Christo“, як се є девізою теперішнього Папи Пія X., о котрім посадив Риму Натан, завзятий масон і ворог Церкви висказав ся, що сей Папа, то найнебезпечнійший, бо воює рішучо і не устанимо оружьем чисто Христовим.

X.

Несовісності хлопозани або як „Свобода“ говорить до наших селян!

Як польські народні демократи будують свої твердині на Руси насилою, ложію і підкупством, так наші націонал-демократи і їх побратимчі часописи утверджують свій вплив над руским незрячим народом неправдою, инсинуаціями і клеветою. Они не знають границь чемности, яка будь щобудь нац.-демократ, партія не лицює. В борбі з суперником партійним они далекі від культури, котру повинні би ширити серед нашого селянства.

Далекі ще наші укр.-націон.-демократи, щоби працювали они в народі дійсно з ідеї, без користи так як они се всегда голосять. Колиш історія осудить роботу т. зв. націон. демократ. фамілії. Хто до неї не належить, сей зрадник, хунь, кирильник ітд. Помінаючи на разі напасти „Діла“ на сторонництво Хр.-сусп. і клевети на поодиноких его членів, тим разом варто запізнити ся із дійсно хамським поступованям часописи „Свобода“, сеї передної сторожи націон. демократів. Свого часу за бл. п. редакції д-ра Цегельського виписувала она а також опісля, всякі богохульства і напасти на католицьку Церков, зогиджувала она релігію і віру. Не знати було, чому даувати ся, чи наївності їх редакторів і їх шефів, зрадикалізованих безвірних трибунів народа, чи терпеливості і добродушності укр. народу.

Був час, що по тяжкій канонаді настав мимий спокій в тих великоумних часописях. Та не на довго! Не завадять пригадати, що націон.-демокр. партія любує ся в радикалізмі і все тримає ся в політиці і на зверху із радикалами і соціалістами. Її она якби старша посестра культурно поступового(?) відлону серед наших укр.-руск. званищ.

Де є які наради, патріотичні збори, там нар.-демократи і радикали сходять ся на спільний пир і ониж представляють поступовий напрям в нашій народі! Але селянства нашого якось їм усім годі рушити цілою лавою і на той великий поступовий гачок зловити нашого сердечного християнина. Він твердий і глухий на всі заклики і не йде за їх проповідом. Щось ніби робить ся, щось варить ся, але хто має не забиту і незаціджену голову і серце щире, той вітає від тих патріотів патентованих.

Тих дезертирів є вже споре число так, що не стало би ні посад ні взагалі сподіваних за належане до христ.-сусп. Союзу нагород! Націон.-демократи завели таку систему у себе тож гадають, що кождий має йти їх слідами.

Небавом певно покаже ся, бо вже і тепер слідно хто шукає наживи особистої, хто живе і робить інтереси на патріотизмі та чи радше не треба би віднести ся з тим закидом до протекційного і фамілійного кружка націон.-демокр. сторонництва. Покищо однак націон.-демократи не боячи ся із стороны радикалів ані соціалістів самих голодних і босих в роді Кирилів і Семанів нещасних ніякого заговору на себе ані конкуренції цілу їд свою систематично а тривало впливають на христ.-суспільників. Послугують ся притім всіма негідними способами облуди і зради. Не мають они знання звичайних форм товариського виховання, бо кожного навіть щирого патріота і ревного труженника народного оклеветують, осмішують, збещещують его і его походжене і стан від ніг до голови; а все те обчислене на хлополопство досить безкритичного загалу укр.-руського. То хлополопство доходить до крайности а різниця між радикальними а народно-демокр. хлополопами майже нема.

Різниця лише в тім, що радикали йдуть отверто, а націонал-демократи скрито і хитро. Ціле однак змагане націонал-демократів в тім виді як оно на зверх представляє ся, є як найдалше ідучий культуральний поступ хотия би навіть коштом віри, церкви, душі і совісті. Як велике буває засліплене багатьох національних демократів, свідчать о сїм примірі і з преси, з віч, обходів національно-демократичних. Нетерпимість і вороговане партійне у націонал демократів посунене до того степеня, що вважають лише членів своєї партії патріотами, хоч би се були лихі личности або нероби. Навіть знатні заслуги для української справи не належних до національно-демократичного табору, суть нічим, бо ніби то згубні, обчислені на зиск і особисту наживу! Всяка робота на кождім полі христ. суспільників є зла і хунівська, а за се є многовартна після них робота нац.-демократів, радикалів і соціалістів.

В ч. 13. „Свободи“ з р. 1913. появилася передовиця під заголовком: „До чого стремить наша партія“. Її багато цвітів барвних котрі мають бути приступні для простолюда, вибрані із огорода нац.-дем., на котрім ми-моходом кажучи є всіляке віле, але найбільше то вже куколю і дурійки, що то і душу і серце запаморочує. Пожиточної цвітки не знайдеш там, хіба випадково десь в куті росте собі самопас без ніякої опіки. Але і то разить огородинків, і они, скоро лише пока-

же ся такий цвіт, косять его то косою, то серпом, то щипають вершки, щоби не дай Боже сего цвіту не розмножило ся більше.

Каже ся в тій передовиці: Маємо три укр. політичні організації (партії): 1) укр. національну (народно-демократичну), 2) укр. радикальну партію, 3) укр. соціал-демократичну.

„Дехто, сказано там дальше, а особливо польські пани(?) і ставіславський єпископ Хомишин, хотіли би сотворити ще одну укр. політичну партію т. зв. християнсько-суспільну або клерикальну (попівську) партію, де виключний(?) провід мало би мати духовенство і де під позором оборони інтересів Церкви духовенство провадило би свою стану(?) політику, а хлопці мали би бути тою худо-бою(?), яка своїми голосами і своєю силою мала би помагати ріжним панкам в реверендах і сурдутах здобувати для себе ліпші посади, парохії то що. У відношеню до наших гнобителів Поляків христ.-суспільна партія була би на скрізь хунівською, то значить не виступала би остро і завзято проти польського пановання над українським народом. Не диво, що наш нарід відчув ціле основання христ. суспільної партії і самозрозуміло що до тої партії не міг пристати і не пристане, так що нині ся партія як політична організація певної часті народу не існує, бо до неї належить тільки малий гурток учителів середних шкіл і священників, які в політичній життю нашого народу не грають ніякої ролі.“

Ось вицвіт розумовань націонал-демократичної „Свободи“ загалом розповсюдженіх і насильно вмовлюваних в наше селянство. Тимчасом, що слово, то або лож, або злобне перекручуване правди і умисно пускані слетні і тенденційно неправдоподібні вигадки.

(Дальше буде).

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передилатників в кругах своїх знакомих.

Огляд часописий.

(Годить ся згадати. За Przegląd-ом ч. 70.).

По причині морду докананого злочинною рукою на особі доброго і шляхотного короля грецького Юрія, помістив Dziennik poznanski ось такі річеві і здорові свої увати:

„Моральна дегенерація убієнника єсть випливом розпаношеня „на с и л ь с т в а н а д п р а в о м“ в європейських суспільностях. Бо належить підчеркнути, що в тім случаю Грек замордував власного короля, отже не з національної зависти, не з національного фаятизму, а з понук, які в нїм насадила ідея перевороту, ідея, що підбиває собі що раз то ширші круги посеред всіх народів. Застрашаючи то поява, над якою глибше застановити ся повинні ті, що в своїх руках держать керму держав.“

„Насильство над правом“, се засада, якою кермує ся багато сучасних правительств, а яка є посівом ідеї переворотів.“

„Насильство над правом“ підкопує мораль, релігію і всі найблагородніші почування в чоловіці. Для майбутньої „ра ц и ї с т а н у“ не подає ся він перед нічим.“

„Сїє анархію, деправує суспільство, затираючи в нїм всякі признаки людскости. Чоловік тими ідеями пересяклий і так вихований стає просто дику звірину. Мордує в імя „ра ц и ї п е р е в о р о т у“. Ненависть пре его до злочину, він диме жадобою — мордувати!“

„Злочин, докананий на грецьким королі, єсть новою пересторогою для цілого світа.“

„Задля ферменту, який огорнув всі суспільности, мірять ся зі собою днес дві ідеї: ідея справедливості і ідея насильства (перемоги).“

„Першу піддержати може лиш виховане після Божих заповідей, признане релігії як чинника необхідно конечного в життю людства, який всіма силами належить зміцняти. Нема і не може бути „ра ц и ї с т а н у“, що оправдувала би підкопуване засад моральности, яких основою є релігія.“

„Всюди, де підіято оживні жерела, подаючи животворні науки правдивого християнського життя народова, там верх бере ідея перемоги, у всілякій формі і видах. Кожда сироба в напрямі обмеження поширення релігійного світла в народі є кроком до анархії. Світ в сучасній добі стоїть на перехрестних

дорогах. Не дуритись єму отже ілюзією, що в праводатних середниках знайде опору перед що раз грізнійше виступаючою небезпекою! Для відвернення его належить викликати і піддержати моральну силу в людстві. Брутальством не осягне ся ніщо. Там, де належного оціненя того не буде, мусять прийти страшні часи.“

„До замордованя короля Юрія, не було ніякої причини, а прецінь впад жертвою не реверотного шалу; слідство понад сумнів ви-каже, що убієнник у власнім своїм пересвідченю поповнив геройський чин.“

„Таких то „героїв“ сплodgeє ідея ревероту у силці з насильством.“

„Єще може час, щоби гать загатити, та все з кождим днем небезпека росте.“

„Тож ви, в руках яких лежить керма держав, ви, в руках яких спочиває уставидаство, отямте ся, бо без піднесеня до найвищих границь релігійного вихованя і ідеї справедливості, людство що раз то низше западати буде в пропасть морального зіпсуєтя.“

„Насильство і морд стануть кличем зган-генованої юрби!“

о. С. Б.

Соймова виборча реформа.

Вчорашного дня відбували ся дальше наради комісії соймової виборчої реформи.

§. 35 крав. статуту, який є перестил-зованем дотичного §-у давного статуту, прийнято. В сїм §-і означено, в який спосіб ді-стають ся предлоги і внески під наради сой-му, а се: а) правительствени предлоги, вно-шені на руки кр. маршалка, б) предлоги кр. Виділу, 4) предлоги комісії, вибраної на час соймової сесії і г) внески поодиноких членів сойму.

Ширшу дискусію над поставленим до-датковим 35а-ом отворив п. др. К. Левиц-кий. Бесідник запротестував проти сего, що референт комісії гр. Бадені не влучив до свого начерку 8-ої компромісової засади що до вибору руских членів комісії Русинами, а польських Поляками. Сей додатковий §. пови-нен саме в сїм місці находити ся і після внеску д-ра Левицького має звучати:

„§. 35а) Всякі комісії сойму будуть ви-бирані сим способом, що членів комісії, при-падаючи на Поляків виберуть польські по-сли разом з польськими вірилістами, а членів комісії, припадаючи на Русинів, вибирають рускі послы з вірилістами рускої народности. В сей самий спосіб переводить ся вибір до кравчих інституцій, до яких соймами прислу-гує право вибирания своїх заступників, а з у-держанем прав застережених під тим оглядом кр. Виділови і організаційних приписів кож-дої з тих інституцій.“

Пос. Півніський заявив, що рішучо не годить ся на ухвалу сего §-у, бо він є почат-ком поділу краю на дві частині. Если би о-днак комісія его прийняла, то він і его това-риші були би приневолені не до-пустити до ухваленя реформи. Таку саму заяву зложили також пп. Стадніц-кий, Гломбінський і Ценьський іменем своїх сторонництв.

Мимо того комісія прийняла внесенє п. Левицького 12-голосами проти 9.

З черги ухвалено 38. § що до кваліфі-кованої більшости для соймових ухвал, а імен-но, що до важности ухвал потреба більше чим половиною всіх членів сойму і агоди без-зглядної більшости присутних, лише до зміни складу сойму потреба присутности 186 членів сойму і згоди двох третин присутних.

По двогодинній дискусії комісія ухва-лила §. 186 що до відношен двірських обшарів до громад, а потім §. 18а що до повітових рад в отсій поправленій стилізації:

„В случаю зміни закона про повітові представництва має ся прийняти отсі основні: 1) Їх організація має операти ся на основі представництва інтересів. 2) Відносини числа членів з одного гурта інтересів до загального числа членів повітової ради мусять бути у-ложені в сей спосіб, щоби в пов. радах, які мають більше, чим два гурти, число членів одного гурта виносило найвище о оден мен-ше, чим половина всіх членів пов. ради, а в повіт. радах лише з двома гуртами розміще-не членів обох гуртів має бути рівне.“

Вкінці ухвалено §. 26а що до установле-ня обрахункової палати, а о 7-30 год. вечером

предсідник комісії др. Лво відложив дальші наради на 10. год. нині рано.

Нині буде комісія рішати важні парагра-фи про склад кравового Виділу.

3 Балканського півострова.

Демонстрація флоти.

„Reichspost“ звичає, що на случай коли би Чорногора і Сербія не примінили ся до бажань Австрії, то міжнародний відділ моря-ків займе Антиварі, Дульчіно, Сан Джіовані ді Медуа і Драч, а овлада сих місцевин буде тревати доти, аж Чорногора і Сербія згодять ся на постанову Австро-Угорщини. Крім того будуть підняті окремі середники проти Сер-бії тому, що без участі Сербії Чорногора не могла би дальше вести облоги Скордри.

Після „N. fr. Presse“ міжнародна еска-дра жде на приказ продовженя блокади чорногорського побережа також на Сан Джіо-вані ді Медуа, Драч і Алессіо. Продовжене блокади чорногорського побережа має насту-пити завтра.

Чорногорський відпоручник Міюсковіч, який в переїзді до Парижа, куди удав ся на мирові переговори, був в Триєсті, заявив в дньникарській розпії, що Чорногора поріши-ла не уступити в справі Скордри. Паденє крі-пости мусить наступити небавом, бо ціла го-ра Табарош находить ся в руках чорногор-ського війська, а ли не вершка гори боронять Турки. Овлада укріплень на Табарошу кошту-вала Чорногорцїв багато жертв, бо рови є ви-ковані в скалі і покриті терниною так, що Чорногорці, не знаючи про се, що мають пе-ред собою справдішні пропасти, падали до сих ровів і гинули. В таборі Скордри беруть тепер участь виключно Альбанці магометанського віроісповіданя.

Поведенє Росії в справі Скордри викли-кує — по словам Міюсковіча — в цілій Чор-ногорі велике розчарованє. На случай, коли би великодержави висадили військо на сушу, Чорногора сейчас перерве облогу Скордри і всі Чорногорці виступлять до бор-би проти європейських військ(!)

Віденські часописи пишуть: На случай коли би Чорногора дальше обстоювала при облозі Скордри, приїде імовірно до бомбардо-ваня міжнародною флотою укріплень Ан-тиварі, Драча і Дульчіно. Англійське і французь-ке правительтво прислало комендантам ко-раблів ноти, в яких заявляє, що має бути заблоковане побереже від Антиварі аж до гир-ла Дрини.

Деси не почато ще блокади чорногор-ського побережа. Комендант зєдинених флот англійський віцеадмірал Бурней чекає на при-кази свого правительства. Великодержави ма-ють розширити блокаду на альбанські порти якими заволоділа Сербія.

З Катаро доносять, що в Скордрі вияви-ла ся недостача амуніції і що леда хвиля чорногорське правительтво проголосить овла-ду Скордри, а сербське Драча.

З Лондону звичають, що інспірована англійським правительством „Westminster Gazette“ радить Австро-Угорщині, щоби збере-гла спокій навіть на случай, коли би Сербі і Чорногорці заняли Скордру. Ся часопись ду-має, що Австрія навіть тоді не повинна ще підіймати кроків, бо такий поступок міг би викликати небезпеку непорозуміння в Росію. „Westminster Gazette“ каже, що овлада Ско-дри Сербіями і Чорногорцями унеможливила би в цілости переведенє рішеня льондонської конференції в альбанській справі, а в такім случаю могла би Австро-Угорщина зяти на-зад свою згоду на влку Дякової і часті санджаку Новий Базар до Сербії. Се може зробити — на думку „West. Gaz.“ — більший вплив, чим чинне вмащерованє Австро Угор-щини і приневолить балканські держави до уступок.

Англійські дньники сповіщають, що Ав-стрія зажадала, щоби розши-рено блокаду аж до ріки Скумбі і щоби переслано Чор-ногорі 24-годинний ультимат. Англійське правительство від-кинуло однак предлоги так да-леко сягаючої блокади і за-явило ся за тридньним ультиматом.

Чорногорська коронна рада.

В Цетинії відбула ся сими дньми ко-

ронна рада, яка обговорила нове положення. Рішення цієї ради незвісні. Відповідь Чорногори що до випущення цивільного населення з обляженої Скодри ще не наступила.

Настрій в Сербії.

Проволока, яка наступила в обложних операціях під Скодрую, викликає голосне негодование в прилюдній сербській опінії. Військові круги вневняють публіку, що ся проволока не є спричинена якимись політичними зглядами, лише труднощами, яких вельми багато при усталиюванню тяжких сербських обложних гармат. Сі гармати мають завдати останній удар скодарській кріпости. Крім того військові круги звітлюють публіку, що в генеральнім штурмі, який невагом наступить, возьмуть участь із сербської сторони окремо виправлені відділи піхоти в киданню ручних бомб. Одна із сербських часописів подає неправдиву, на сензацію обчислену відомість, що обороною Скодри управляют австрійські офіцери передані за Турків. Взагалі в Сербії панує безнастанно ворожий настрій до Австро-Угорщини, а в найвищій степені опірний супроти домагань великодержав і наміреної ними фльотної демонстрації.

Не можуть відповісти.

З Солуня доносять, що стоїть там готових до віддалення 16 грецьких кораблів з амуніцією і сербським військом призначеним для підпомогі армії, що облягає Скодру.

Сербська відповідь.

Півурядове оповіщення, видане в Білгороді каже, що сербське правительство зайвло на ноту великодержав в альбанській справі, що сербське військо з під Скодри може бути усунене аж після здобуття міста або по заключенню мира, а з Альбанії аж по проголошенню границь Альбанії. Домаганя що до безпеки магометан і католиків не можна сповняти, бо се є в суперечности із поняттям державної верховлади, а також з причини, що сербська конституція дає відповідну за поруку як найбільшій віроісповідній свободи.

Однодневний розем.

З Царгорода доносять, що між Болгарією і Туреччиною прийшло до однодневного розему, а се в цілі похоронення погібших.

Сербська перемога.

Між сербським військом і військом Джавіда паші відбула ся завзята битва під Люс-ме. Джавід паша мав 8 батальонів, 4 гармати, 3 мітральєзи і відділ кінноти. Турки понесли цілковитий погром і утекли в переляку в напрямі Тігері. Сербі заняли Люс-ме. Поверх 1.000 жовнірів і 18 турецьких офіцерів дістало ся в полон. В шпиталях остало 500 недужих турецьких жовнірів.

Просимо відновити передплату.

НОВИНИ.

— Календар. В четвер: руско-кат.: Іларіона; римо-кат.: Евехіла. — В п'ятницю: руско-кат.: Петра і Анастасія; римо-кат.: Томи.

— Недуга Св. Отця. Св. Отець Пій Х, що доси не був отцем, одужав, знова заслаб. Зачувати, що підчас прийняття путників з Ломбардії дня 4. с. м. і в часі онодішніх послухань Св. Отця перемучив ся, хоч примінено всі середники обережности. Св. Отець не виголосив промови. Лікарі усердно радили, щоби Св. Отець через довгий час шанував ся, але трудящий наслідник св. Петра не хотів відложити послуханя. Крім того здає ся, що Св. Отець перестудив ся, переходячи через т. зв. беатифікаційну салью на Константинівські торжества; в сій сальї було зимно. По онодішнім послуханням наступила горячка. О год. 9:30 вечером покликано до Ватикану лікаря д-ра Машіафава. Був там вже др. Амічі. Оба лікарі відбули оглядини і вараду. Др. Машіафава віддалив ся о год. 10:15, а др. Амічі цілу ніч перебував у Ватикані. Вчора рано о год. 7:30

прибув знова др. Машіафава і відбув оглядини, які тревали годину. Св. Отець лежить в ліжку; Его сестри повідомлені про недугу, прибули вчора рано. Послухання застановлено.

„Giornale de Italia“ доносить: Св. Отець занедужав оноді о год. 7:30 вечером. Прикладний сейчас прибічний лікар др. Амічі ствердив, що Св. Отець підляг легкому зімліну із перемучення, спричиненого останніми послуханнями. Др. Амічі поручив Св. Отцю, щоби положив ся до ліжка і через якийсь час випочав, а опісля, коли поліпшиться ся стан здоровля, буде міг знова повернуті до звичайних праць.

„Osservatore Romano“ доносить, що Св. Отець наслідком перестуди підчас послухань знова занедужав в а н ф л ю е н ц ю. Стан Его здоровля вправді не викликає переляку, але вимагає кількадевнього відпочинку.

До Ватикану надходять зі всіх сторін запити про стан здоровля Св. Отця. Кардинали, амбасадори австрійський і іспанський, баварський посол і великий Майстер мальтанського Чину відвідали вчора секретаря стану кн. кардинала Мері дель Валь і допитували ся про здоровля Св. Отця.

Вчора між годину 7 а 8 вечером прибули до ліжка недужого лікаря Машіафава і Амічі. Ствердили — як зачувати — що стан здоровля Св. Отця трохи ліпший. Горячка дещо понад 37°. Однак инша телеграма з Риму каже, що вчора о год. 7. вечером Св. Отця пройняла дрож і горячка. Лікар Амічі ствердив поворот інфекції, викликаній перемученням в часі прийняття путників. Після „Tribun-a“ стверджено прояви нервової недуги.

Цілий католицький світ з тревогою читає сі вісті і молить Всевисьного о здоровля для Петрового наслідника.

— Голос остороги. „Głos Narod-u“ подивив ся тверезо на положення в краю і побачив, що не зі сторони Русинів грозить містам небезпека, але жиди, тішучись з борби „гоів“ між собою, загарбують найбільші галицькі міста як Львів і Краків в свої руки. Ствердивши, що у Львові „боронять ся Поляки хоробро перед крикливим напором Русинів“ завважує „Głos Narod-u“ величезні успіхи жидів, які у Львові менше політвкуючи, чим в Краківі загарбують в свої руки і промисли і торговлю і додамо від себе викуповають з католицьких рук що раз нові дома, закладають каварні, гостиниці, кінематографи, готелі і омотують густою сіттю жидівства цілий Львів. Ціле краківське, жовківське, горощецьке передмістя — одна Палесина. А всеполюки не видять тої небезпеки, грізнішої для „polskości“ Львова, чим український університет і дальше обдуркують свою суспільність видуманою українською небезпекою і дальше тровлять один нарід проти другого. Час на опам'ятані!

— Грабінниця дурійка. Оноді відбула ся в сальї дворянського клубу в Петербурзі велика демонстрація проти „гнету“ православія в Галичині і на Угорщині. Головним бесідником був звисний гр. Бобринський. Заповіло свою участь 200 послів до думи і 70 членів державної ради. На кінці зборів поставлено резолюцію, в якій домагають ся зібрані від Росії, щоби відібрала від Австрії „Прикарпатську Русь“, т. е. східну Галичину. — Взагалі через останні два дні був Петербург видном панславистичних оргій. Молебні, процесії, протиавстрійські демонстрації одні по других хвилювали населенням Петербурга. Дивне диво. Всякі демонстрації і маніфестації розганяло російське правительство досі нагайками, а тепер суполітвю придивляє ся протиавстрійським виступам націоналістів, котрі підносячи по уліцях оклики: „Скодра для Чорногори“ рівночасно верещуть: „долой Австрія!“

Та й дуже дволично виявляє ся політика Росії, коли рівночасно з узаконеними вигуками чорносотенців від імені Росії проти Австрії, російський міністер заграничних справ Сазонов при замкнених дверях ствердив перед посланами до державної думи, що Чорногора не дістане Скодри, що Росія не думає підносити тепер справи Дарданелів, бо інтереси Росії і без Дарданелів є забезпечені, що взагалі напрям російської політики йде до мира.

По щож проте позваляє російське правительство на „політику уліці“, яка підбадьорув Чорногору до опору, чому позваляє на ворожі протиавстрійські вигуки всіляким Бо-

брінським і Вергунам, які посувають ся в своїй безличности до прилюдного ставлення резолюцій за відібранням Галичини від Австрії? Чи се політика мира — чи притаєна, але хитро плянована грабінниця дурійка?

— „Галичанин“ ставляє прилюдний запит до посла Короля, чи він Русин, „отрицающий принцип единства русского народа“, чи він приступив „къ мазепинцам“, чи може намісник др. Божинський „наклеветалъ на него“, що він не годить ся з нинішнім москвофільством. Ся відповідь буде для всіх цікава.

— До всіх, в чийх грудях беть ся козацьке серце“ промовляє яблонівський атаман пос. др. К. Трильовський в своїй найновішій відозві, долучений до „Громадского Голосу“. А якже. Пише він, що „велика радість (ой йой!) запанувала в нашім краю“, що радикали засновують товариство „Січові Стрілці“, щоби „зізбрують в руці приготувати ся до рішучого відпору проти нападу зі сторони Росії“ — ну і треба на се грошей. Вправді — як кажуть — яблонівський атаман має вже одну стару гармату — але одною гарматою навіть козацької „кріпости“ Яблони не оборонити, а звичайно, в яком Трильовський, що правда, дуже сильний, — звісно — Москаля не побеш, отже ultima ratio: давайте друзяки, що маєте „козацьке серце“ грошики на „Січовий Скарб“. Давайте, ради Бога (pardon ради Дрепера), бо — як пише др. Трильовський — „наші чорнохмарці вже тепер риють під нашим рухом стрілецьким“. Тому — заключає Трильовський — нехай відкриють ся очі тим, що не хотіли бачити фарисейства наших чорнохмарників і най они стають скорше мід прапор нашого воєнного руху.“ Починає ся новий, живловий рух між нашим народом. Страх перед наїздом північних дикунів сотворив пригожу почу до військової організації в нашім народі, але на ту почу лїзе Трильовський з радикалами і хоче визискати для своїх сторонничих цілі і для заспокоєня особистої, ненаситної амбіції.

— Убите жовніра на становищі. На „верку“ в Уйковичах в четвер дня 3. с. м. сповняло службу 3 жовнірів з підфіциром Дідонком на чолі. Служба відбуває ся там в середині, а до середини можна дістати ся лише замкненою брамою, котру отвиряють на голос дзвінка і на даний клич. В четвер коло 9. год. вечером хтось задзвонив. Почувши се Дідонка вибіг разом з двома жовнірами і побачив двох людей, як утікали до ліса. Побіг за ними кілька кроків а коли они на приказ „стій!“ не станули, стрілив 3 рази з карбіна — однак в сій хвилі впали з противної сторони два стріли і Дідонко, ранений в ногу повалив ся на землю. Одна куля перетяла ему артерію в носі низше коліна що спричинило смерть, ізза безрадности жовнірів і пізної лікарської помочи. За сими нападниками власті енергічно слідять.

— Нещаслива пригода. Дуже часто діти люблять ховзати ся по сходових поручах і нераз се нещасливо кінчить ся. Так було вчора. При ул. Костюшка ч. 5. з висоти II поверху упав на долину 8-літний син каменичного сторожа Петро Кулик. Тяжко потовченого хлопця завезла ратункова поготова до шпиталика св. Софії, де стверджено у него зломане ноги. Сей нещасливий випадок повинен бути пересторогою для родичів, котрі занедбують нагляд над дітьми.

— Безувій, Етна і Стромболі від кількох днів рівночасно працюють. Се, здає ся, чи не по раз перший лучає ся, що всі три європейські вулькани разом ділають. Доси було завсїгда так, що коли оден з них вибухав, тамті два мовчали.

— Процес о спадщину по бельгійським королеви Леопольдови. Апеляційний трибунал в Брукселі видав оноді присуд в процесі о спадщину по королеви Леопольдови. Сей процес вели бельгійські княгині Людвіка і Стефанія. Трибунал признав відклик княгін до сеї інстанції необоснованим. Затверджено присуд I. інстанції з виїмком оречення що до фундації „Wieder Füllbach“, яку має ся уважати в Бельгії яко правно не єстуючу. Крім сего засуджено княгін на звернене коштів процесу.

— Невибухаючі бомби. Директор парискої міської лабораторії, Клінг, винайшов спосіб, завдяки якому стають ся всі пекольні машини і бомби нешкідливими. Доси вибухали бомби вже при найменшій їх діткненні. Коли найдено на улиці який підозрілий клунок, приїздив по него велізний віз і переносено

бомбу з найбільшою обережністю до внутрі сего воза. Однак мимо сего нераз лучали ся вибухи. Клінг впав на ось яку гадку: Заморожує бомбу і замінює її на лід. При помочи сірчана і етеру доводить Клінг в великих помешканях сю убійчу грудку до температури — 85° низше нулі. При тій температурі виключена є небезпека вибуху. При ужитю иншого плинного препарату, заморожує бомби навіть до температури — 190°. В тім напрямі переводив вже Клінг досвід в Академії наук в Парижі і всі дали хосенний вислід.

— Німецькі офіцери в Адрианополі. Від початку війни серед балканських Славян кружляли вістки, що оборону Адрианополя провадить не Шукрі баша лише комітет, зложений з німецьких офіцерів. Ніхто однак сему не хотів вірити, бо було би се порушенням неутральности. Тепер однак, коли Адрианополь здобуто, показало ся, що сі вістки не були голословні. Болгари і Сербі заповнили аж 64 офіцерів Німців. Між ними було також двоє полковників.

— Англійські суфраністичні знов пригадують ся. Пишуть з Льовдона: Зі всіх сторін Англії доходить вістки про демонстраційні походи суфраністичок з приводу засудження їх провідниці п-ни Панкгурст на 3 роки в'язниці. Суфраністички допускають ся насильств, вибивають шибви в приватних домах; крім сего нищать проводи телеграфічні і телефонічні.

— Поліційні собаки в Австрії. В місцевині Alt-Schallersdorf на Моравії, зложено при тамтешній станиці жандармерії, першу в Австрії стацию поліційних собак. Находить ся там іменно поліційний пес „Льорд“, якого купило міністерство кравної оборони за 1.000 К. Сей „чиновник“ виїздить зі своїм командантом на кожне поліційне або судове завізаване на місце візвання і починає своє „урядованє“. Зачувати, що невагом мають повстати дальші стації в різних місцевинах Австрії.

— Радіотеліконограф. Одною з останніх новостей на поли телеграфії без дрота є приряд, що служить до „радіотеліконографії“, се є до переносення на віддалі рисунків, письма і пр. при помочи телеграфа без дрота. Винахідником є італійський електротехнік Фр. Бернохі з Турина. Недавно сему представив він свій прилад прилюдно в присутности італійського міністра війни, репродукуючи письмом на віддалі 150 км. Міністерство війни цікавило ся сим винаходом, бо можливо буде в такім случаю переносити на віддалі пляни розложень війська, терени і ин. Бернохі одержав навіть з міністерства значну заповому, щоби дальше на сім поли працювати.

— Збір ринку. Межипародний рілнничий інститут в Римі обчисляє сегорічний збір ринку в Болгарії, Іспанії, Італії, Індиях, Японії, Єгипті і Зєдинєних Церквах північної Америки загалом на 350 міль. м. с. або на 89 прц. пересічного збору. На самі Індії припадає з сего збору 264 міль метричних сотнарів.

— 2400 км. бальоном. З Парижа доносять, що звисний французький летун, Румпельмаєр, побив всі рекорди лету на віддалі, які здобув хто небудь доси на бальонах. Румпельмаєр взлетів в Лямонт-Бріль коло Купіє і висів по 41 годинах в Волчці, в харківській губернії. Доси здобув був рекорд за віддалі летун Бінем, який перелетів в 1913. р. зі Штутгарту до Казаня 2.200 км.

Оповідки.

— З Сянока. Дня 11. цвѣтня (в п'ятницю) о годині 2. по полудни відбудуть ся в комнатах „Читальні Просвіти“ в Сяноці надзвичайні загальні збори Філії „Сільського Господаря“ в Сяноці з отсим порядком денним: 1) Відчитанє протоколу. 2) Звіт з діяльностями Виділу. 3) Звіт касовий. 4) Які користи несе селянам „Сільський Господар“? реф. проф. Роман Ковалів. 5) Як провадити кружки „Сільського Господаря“? реф. о. Лев Чапельський. 6) Про закладанє пасік (з демонстраціями) реф. проф. Михайло Гавдяніч. 7) Вибір нового Виділу. 8) Вибір Делегатів. 9) Внесення Членів. 10) Томболя „Сільського Господаря“ у якій можна виграти плуг, знаряди господарські і насіння. — Виділ.

— Наша прапорище, спогадав Іван Верхратський Львів 1913. Накладом автора, ціна 30 сотиків. Важну під теперішню пору розвідку можна дістати в книгарні Н. Тов. ім. Шевченка і у автора.

Посмертні оповістки.

— О. Михайло Феня, парох в Ялівці, священик деканату, помер по довгий тяжкій недуг, заостроений Найдів. Тайнами дня 3. с. м. в 43. році життя, опротивши жінку з 7 діточками. Покійник, один із немногих священиків Українців на Лемківщині працював щиро для рідного народу. В. с. п.!

Олександр Барвінський.

Спомини з мого життя.

19. Процес Ольги Грабар а сучасно о. Качали і Володимира з гр. Деля Скаля. Передовиці Володимира в „Ділі“ „По процесі“, его недуга, виїзд до Карльсбаду. Знакомство з визначними польськими діячами.

(Дальше).

Процес Ольги Грабар et comp. виявив наглядно змагання галицьких москвофілів і став певним доказом, що весь спір т. зв. „твердих“ з Русинами-народовцями мав зовсім инший підклад як правовисні, язикові та літературні ріжниці, що провідникам „твердих“ розходилося о переведення в життя „обединительної ідеї“, отже що спільна з ними робота для народців для подвигнення українсько-руського народу і его розвитку яко самостійної народности прямо не можлива. А також ударемнюване поширення і зєднання всіх Русинів на основі нашої народної самостійности провідниками „Русской Рады“ утверджувало всіх в тім переконанню, що они переняті обединительною ідеєю. Для того Володимир, хоч як був знесилений і потребував спокійного лічення в Карльсбаді, почав печатати в „Ділі“ передовиці п. з. „По процесі“, з котрих 1-ша появилася 5. серпня 1882. р. в 57 ч., II. і III. в 58 ч. з 9. серпня, IV-та 12-го серпня в 59 ч. а V-та, надіслана вже з Карльсбаду в 65. ч. з 2. вересня з означенням: (дальше буде). Однак докінчене сих передовиць не появилось ся.

В тих передовицях вказав Володимир зовсім виразно на москво і схизмофілізм, того рака страшного, що точить наш народний організм і з окликом: „ми хорі і то дуже хорі!“ вивав руску суспільність з поставленої діагнози „втягнути моральну, народну і політичну науку правди, тверезо споглянути на ціле наше положення, покинути в нашій народній ісповіданню всякі мрачні змагання, супротивні нашій народній ідеї“, бо нам „повинна передовсім присвѣчувати, тверда, непоколюбима, але і ясна віра в нашу ідею, ясна свѣдомість власної народности“.

„Єсмо і хочемо бути Русинами, хочемо жити і розвиватись яко Русини на нашій правичній рускій землі, хочемо стояти за самостійним а спільним розвитком нашого народу руского і хоронити его проти всякого винородовлення. — Тож пора, щоби та народна ідея руска стала ясною ісповіддю кожного щиро-го Русина, жерелом его діланя і его провідним свѣтилом“. Взяв отже покинути всяке „фарисейство, що веде на манівці і бездорожжя“. — Ходить передовсім о те, щоби показати нашу головну дорогу, якою має повернутися поступ і розвій Русинів, щоби прочистити ту дорогу від непотрібно і на нашу шкоду посіяних бурянів і повикручаних манівців і мати перед собою видний, всім ясный шлях народного розвитку“.

„Праця над народом повинна бути позитивна, а не пуста галасливість і безцільна демонстраційність. Маємо передовсім зберегти нашу народність, відтак оживити, розвинути і до повного процвітання довести“. А звертаючись до Польків, вказував на се, що „тут в Галичині єсть ся точка Архімеда, з котрої може успішно подвигнути Русин свою, а Польк свою національну справу, що кривди руского народа в Галичині єсть кривдою для цілого руского народа, а посередно для будучности польского народа; що з долею руского народа рішає ся доля межи-народного життя прикарпатської і західної Славянщини і з упадком або розвитком рускої народности в Галичині повертає ся або в лиху або в добру сторону“.

Однак сих передовиць не дали Володимирови докінчити деякі провідники народовців, а як мені оповідав пок. Кирило Устинович (що був тоді помічником в редакції „Діла“) „вхопили его формально за руки“, щоби наша народна справа не станула ясно, виразно і рішучо на становищі цілковитої окремішности і самостійности, щоби не були ще всі мости зірвані від т. зв. „твердих“, хоча їх провідники виявили вже так виразно свої протинародні змагання.

В тім часі переписував ся Володимир з деякими визначнішими личностями польськими, між иншим з д-ром Яном Червінським, бувшим лікарем у Фіртенгофів в Стирїї*) і з кн. Романом Чарторийським з Яблонова, коло Копичинець. З тої нагоди др. Франко у відчиті „З останніх десятиліть XIX в. (Літ. Н. Вістн. 1901, VII. 10) запевняв, начеб то Володимир готов був польській шляхті робити значні соціальні уступки, щоби її привернути до рускої народности. До сеї справи і до висновків зроблених із взаємних Володимира з д-ром Червінським, поверну ще в дальшій часті Споминів, коли буде мова і про мое знаомство з ним, а тоді прибуде черга і на оповіщення перелиски з обидвома польськими діячами. Тут лише зазначу, що зовсім голословний є докір зроблений Володимирови, начеб він „з усього давнього української філії заховав одну тільки ідею відрубности Русинів а усі імпортвані з Росії чи заходу ідеї мали в нїм явного або тайного ворога“. Тимчасом Володимир був гарячим Українцем-народовцем, а тим самим противником „імпортванних з Росії чи заходу“ соціалістичних утопій і непереварених теорій і проти них явно виступав у „Правді“ (1876—1882).

(Дальше буде).

*) Там лічив ся пок. о. Качала і тим способом др. Червінський зацікавив ся рускою справою, ошнував у Кракові дзєвник „Reforma“, написав брошуру „Polityka pęwów“ (обговорену Володимиром в „Ділі“ в чч. 78—84, 1882. р.

Телеграми

з дня 9. цвітня.

Краків. Зачувати, що міністерство судівництва не прихилило ся до жаданя визначеня позакраєвого суду до переведення розправи проти редакції „Czas-y“ і „Głos-y Narodu“, які перепечатали були звісні статі Раковского про прускі марки.

Петербург. Доносять з Мукдену: Після інформацій Китайців невдоволене в Монголії проти Китайців росте з дня на день. Часть князів думає піддати ся під протекторат Японії, а часть хоче прилучити ся до північної Манджурії.

Лібава. Послїдної ночі затопило ся підводне судно „Мінога“. Кораблі „Добровольец“ і „Водолей“ видобули его на верх. Залугу вивратовало.

Господарські, промислові і торговельні вісті.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про ціни збіжжя і продуктів у Львові від 31. марца до 6. цвітня 1913.

	за 50 клг.
Пшениця	10-20—10-50 К
Жито	8-00—8-50 К
Ячмінь броварняний	8-50—9-00 К
Ячмінь на пашу	7-60—8-20 К
Овес	9-70—10-00 К
Кукурудза	0-00—00-00 К
Гречка	0-00—00-00 К
Горох до вареня	12-00—14-00 К
Горох на пашу	9-00—10-00 К
Бобик	8-70—9-20 К
Конюшина червона	95—120 К
Конюшина біла	102—136 К
Конюшина шведска	90—120 К
Тимотка	20-00—23-00 К
Ріпак зимовий	16-00—16-25 К
Насінє конопл.	00-00—00-00 К
Хміль старий	000—000 К
Хміль новий	110—120 К

Учителька, літ 27, скромна, лагідної вдачі, властителька невіджимости вартости 4—5 тисяч корон, виїде замуж за учителя. Зголошена найдалше до 24. цвітня. Адреса: А. Д. 459. Poste restante, Станіславів. 518(2)

Позір! Нові книжки. Позір!

Вже вийшли з друку дуже красні і займаючі повістки та історичні оповідання — виданя Українського Педагогічного Товариства.

Новість!

- Ч. 166. „Зоря Півдня“ Ю Верного (перекл. М. Капій) дуже займаюча ілюстрована повість 158 стор. друку. Ціна книжки бр. 80 с. опр. 1-00 К
- „151. Малі нозани: (І. Петренко) ілюст. істор. оповід. бр. 30 сот. опр. —50 „
- „152. На вакаціях: повість бр. 30 с. опр. —50 „
- „153. Орлеанська дівчина: істор. оповід. бр. 40 сот. опр. —60 „
- „154. Записки недовбого хлопця опов. брош. 40 с. опр. —60 „
- „162. Наші невидимі вороги: (І. Марків) бр. 40 с. опр. —60 „
- „163. Як незнайко став муравлем та що він тоді цікавого бачив: (А. Овнчук) бр. 20 с. опр. —35 „
- „167. Без старших: комедійка в 2 діях бр. —12 „
- „169. Різдво Марусі: сценічний образок в 1 відслоні бр. —06 „
- „170. Збиточники: (М. Єремєєв) жарт з життя дітей в одній дії бр. —06 „

Книжки висилає лише за попередим надісланем готівки канцелярія Українського Педагогічного Товариства у Львові, ул. Мохначного 12. 508(10)

Накладом Piusverein-у появили ся гарно виконані ілюстровані переписні листки з малюнками артиста-малюра Асманя, які представляють найбільше займаючі сцени з другої турецької облоги Відня.

Сі листки висилає

Kanzlei des Piusvereines,

Wien, I. Bäckerstrasse 9.

по 1К 60 с за серію (20 листків) разом з поштовою оплатою. Поодинокий листок коштує 10 сот. Замовлення належить висилати на вище згадану адресу.

Рух залізничних поїздів

обов'язуючий з днем 1. мая 1912 р. після часу середньо-європейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені грібим друком. Години нічні від 600 вечером до 600 рано означені підчеркненням чисел мінутових.

Візит з Львова

з головного двірця:

До Кракова: 12-35, 3-40, 8-22, 8-35, 2-45, 3-45*) 5-46†), 6-05, 7-00, 7-30, 11-10.

*) до Ряшева.

†) до Мпани.

До Підволочиск: 6-10, 10-35, 2-27, 2-50†, 8-40, 11-13.

†) до Красного.

До Черновців: 2-50, 6-10, 9-15, 9-37, 2-25, 3-05*), 6-28†), 7-55†), 11-00.

*) до Станіславова. †) до Коломиї. *) до Ходорова кожного попереднього дня перед неділю і святами.

До Стрия: 6-00, 7-30, 1-45, 6-50, 11-25.

До Самбора: 6-58, 9-05, 3-50, 10-56.

До Сокаля: 7-35, 2-21, 8-00, 11-35*)

*) до Рави рускої (лише в неділі).

До Яворова: 8-40, 5-45.

До Підгаєць: 5-55, 4-53.

До Стоянова: 7-55, 6-00.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6-25, 10-55, 2-42, 3-07†) 9-01, 11-30.

†) до Красного.

До Підгаєць: 6-09, 1-21*), 5-15, 10-40\$).

*) лише до Винник. \$) до Винник лише в суботу і неділю.

До Стоянова: 8-12, 6-17.

з двірця „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6-28, 1-40*), 5-36, 10-59\$).

*) лише до Винник. \$) до Винник лише в суботу і неділю.

Поїзд поспішний зі Львова до Підволочиск відіждєть о год. 2 мін. 16 по полудни з перону 2, Нр. сходів II.

Поїзд особовий зі Львова до Красного відіждєть о год. 2 мін. 50 по полудни із західного тору перону 4 Нр. сходів IV.

Поїзд особовий зі Львова до Станіславова відіждєть о годині 2. мін. 35 по полудни з перону 3 Нр. сходів III.

Локальні поїзди.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6-02.

!!! Свій до свого !!!

Перший Український Висилковий Дім Музичних Струментів

ОРКАН

у Львові, ул. Тиха ч. 1.

поручає по найдешевших цінах: скрипки, басы, цитри, флети, кларнети, труби, бубни і т. д. та закладає цілі сокільські, січові, читальні і шкільні струнні або дуті оркестри на всякий склад.

Цінник даром.

Жа Сьвѣта!

Щоденно свѣжі певні найліпші спиритусові

ДРІЖДЖІ

в ціні К 1-60 за клгр.—для Крамниць по 1 К за клгр., МУКУ і всякі инші кольовіальні товари продає ві всіх своїх складах

515(6)

„НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“.

Буддаїзм

а старші системи індійської філософії і християнство— по ціні 4 К 60 сот. опр. а в півполотно а по 4 К брошурований: в Церковній штудії в Станіславові; в Доставі в Станіславові і Перемислі; в Народнім Базарі в Станіславові і у о. Ф. Щепковича в Станіславові ул. Липова ч. 14. — В тих самих місцях можна також дістати „Шідливисть спиритизму“ по ціні 50 сот., з котрого весь дохід призначений на Церкви.

Візит до Львова

на головний дворець:

З Кракова: 2-22, 5-45, 7-25, 8-50, 1-10 10-05, 1-30, 2-00\$, 5-40, 7-25†), 8-25, 9-50

*) з Тарнова.

З Підгаєць: 7-20, 11-30 2-15, 3-05, 10-30 10-48†)

†) з Красного.

З Черновців: 12-05, 5-15\$), 5-45†), 7-40, 10-25*) 1-55, 5-52, 6-28, 9-34

*) зі Станіславова, †) з Коломиї, \$) з Ходорова кожного слідуючого дня по неділі і свята.

Зі Стрия: 7-28, 11-40, 4-25, 6-45, 11-00

і римо-кат. свята.

З Самбора: 7-50, 9-55, 2-10, 8-30

Зі Сокаля: 7-10, 1-25, 7-57

З Яворова: 8-12, 4-20

З Підгаєць: 11-10, 8-20

Зі Стоянова: 10-01, 6-30

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 7-01, 11-11 2-00, 5-10, 10-12 10-31†)

†) з Красного.

З Підгаєць: 7-26*) 10-49, 6-29*) 10-01, 12-00\$)

*) з Винник, \$) з Винник лише в суботу і неділю.

Зі Стоянова: 9-21, 6-11

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7-08*), 10-31, 6-11*), 9-41, 11-43\$)

*) з Винник, \$) з Винник лише в суботу і неділю.

на головний дворець:

З Брухович: що дня 6-55.